

for øvrigt ogsaa med Hensyn til en Del andre Materialier; hvis de overhovedet er til at fremskaffe, er Prisen betydeligt højere end den, jeg har nævnt fra April 1918. For høvlede og pløjede Gulvbræder var Prisen i 1913 1,40 Kr., nu 3,85 Kr. pr. Kubikfod.

Man vil heraf kunne forstaa, at naar Byggeriet er dyrt, skyldes det de ganske særlige Vanskeligheder, som er til Stede. Naar der til Trods herfor skal fremskaffes Boliger, maa naturligvis det offentlige hjælpe til, idet de private overhovedet slet ikke magter det alene: de private, som bygger, og som tvinges til at bygge, fordi Mennesker skal have Boliger, maa hjælpes og kan kun hjælpes af det offentlige.

Men bortset fra denne mægtige Stigning i Priserne paa Bygningsmaterialierne er der en hel Række andre Vanskeligheder til Stede, saaledes med Hensyn til Vognmandskørsel. Der skal jo en uhyre Mængde Byggematerialier til for at fremskaffe Boliger. Paa Bygningsomraadet kan man ikke som indenfor en hel Række andre Industrier hjælpe sig med lidt Materiale og paa den Maade fremskaffe en Del Varer. Byggeriet fordrer uhyre Kvanta baade af Sten, Mørtel, Træ o. s. v., hvortil udkræves en hel Del Transportvirksomhed; der kræves baade Vognmandskørsel, Jernbanemateriel, Skibe og meget andet, som det er uhyre vanskeligt at fremskaffe, og som, saafremt det kan fremskaffes, koster betydeligt mere end før Krigen.

Det vil heraf fremgaa, at de Vanskeligheder, som de byggende kæmper med, ikke er lette at overvinde. Ogsaa paa mange andre Omraader kan der være Vanskeligheder, men en Bygning er en særlig kompliceret Ting, hvis Fremskaffelse kræver baade Arbejdskraft og Materialier, og det gør, at Vanskelighederne her bliver særlig store.

Den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti omtalte det uheldige i, at en Lejlighed paa den ene Side af en Gade skulde koste 50 Kr. og en tilsvarende paa den anden Side kun kostede f. Eks. 27 Kr., men jeg savner Oplysning om, hvad det ærede Medlem egentlig mente. Jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at han fandt, at det uheldige laa i den store Prisdifference, som var til Stede, men jeg vilde gerne vide, om det ærede Medlem mente, at de 27 Kr. skulde rundes op efter, eller om man skulde runde de 50 Kr. nedefter, eller om man maaske skulde søge at mødes omkring Midten. Enten det nu blev det ene eller

det andet, vilde det være en Uretfærdighed mod dem, som i alle Tilfælde skulde betale.

Det ærede Medlem brugte i sin Tale det Udtryk, at alle Byggeforeninger kæmpede en fortvivlet Kamp med Døden. Jeg vil som Repræsentant for en af de største Byggeforeninger i København protestere herimod; Paastanden er ikke rigtig. Byggeforeningerne kæmper saa langt fra en fortvivlet Kamp med Døden, som det netop er Boligforeningerne, der i Forening med det offentlige under Krigen og særlig i det sidste Par Aar har set sig i Stand til at skaffe Beboelseslejligheder. Den Forening, jeg har den Ære at lede, har under Krigen fremskaffet ca. 600 Beboelseslejligheder, hvori Folk er flyttet ind, og har planlagt 500 Lejligheder, som dels skal være færdige til Oktober, hvis Forholdene ikke lægger os saa mange Vanskeligheder i Vejen, at det bliver umuliggjort, dels skal være færdige til Indflytning til April Flyttedag. I alt vil disse Byggeforetagender koste ca. 10 Mill. Kr. Denne Forening har ikke arbejdet i stor Stil, i hvert Fald ikke før Krigen Begyndelse, idet det første Hus, den byggede, først blev færdigt, lige da Krigen udbrød. Hele den øvrige Virksomhed er sket under Krigen. Man kan derfor saa vist ikke sige, at Boligforeningerne kæmper en fortvivlet Kamp med Døden; tværtimod er der kommet Liv i mange Byggeforeninger, idet man, enten man har bygget med offentlig Støtte, eller, som det er sket for vor Forenings Vedkommende i de tre første Krigsaar, uden offentlig Støtte, har set sig i Stand til at bygge endog betydelig billigere end de private.

Jeg skulde ikke have kritiseret denne Udtalelse af den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti, hvis han havde brugt den om det private Initiativ, for der vilde den være paa sin Plads. Det private Initiativ kan ikke og vil fremdeles ikke, saa længe Forholdene er vanskelige, selv om de ikke bliver lige saa vanskelige som i Øjeblikket, kunne fremskaffe Boliger. Ja, selv om det ærede Medlem havde føjet til, at det private Initiativ allerede var afgaaet ved Døden, skulde jeg ikke have protesteret derimod.

Det ærede Medlem talte om de socialistiske Byggeforeninger. Jeg ved ikke, hvor det ærede Medlem fik det Udtryk fra. Alle de eksisterende Byggeforeninger hele Landet over er, saa vidt jeg ved, tilgængelige for alle, uanset hvilken Partifarve de bekender sig til. Den, jeg har den Ære at repræsentere, har i hvert Fald aldrig spurgt sine Medlemmer, om de var